

Parkovanie: Možnosti objektívnej zodpovednosti za nezaplatenie parkovného

Jedným z aktuálnych problémov miest a obcí je vytvorenie dostačujúceho počtu parkovacích miest. Vzhľadom na výrazný nárast počtu áut za posledné roky (hlavne v mestách) je potrebné vytvárať nové parkovacie miesta. Dostatok parkovacích miest resp. fungujúca parkovacia politika je nevyhnutnosťou pre zabezpečenie plynulého fungovania dopravy v meste/obci.

Právny poriadok SR nedefinuje pojem parkovisko, avšak vo všeobecnosti môžeme parkovisko označiť ako plochu určenú na odstavenie motorových a nemotorových vozidiel. Základný právny rámec fungovania parkovísk sa nachádza v **zákone č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov** (ďalej len „cestný zákon“).

Prevádzkovať parkoviská na miestnych komunikáciách, účelových komunikáciách a iných verejných priestranstvách môžu obce alebo nimi poverené osoby v zmysle § 6a ods. 2 cestného zákona. Vzhľadom na potrebu lepšej regulácie parkovania a získania finančných prostriedkov na údržbu a prevádzku parkovísk je nevyhnutné hlavne v mestách poskytovať **parkovanie za úhradu**.

Často sa vyskytuje problém, že vodič zaparkuje vozidlo na parkovisku, ktoré je označené ako platené ale nemá technické zabezpečenie (napr. parkovaciu rampu), ktoré by bránilo odchodu bez zaplatenia, a tak vodič nerešpektuje povinnosť úhrady za využitie dočasného parkovania.

Ako postupovať ak niekto parkuje na platenom parkovisku bez úhrady?

Spoplatnené parkovisko je v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009 Z. z. (ďalej len „Vyhláška“) **označené zvislou informatívnou prevádzkovou značkou**. Zóna s plateným alebo regulovaným státím sa označuje dopravnou značkou **IP 27a** a koniec tejto zóny **IP 27b**. Vodiči musia rešpektovať všetky príkazy, ktoré vyplývajú z dopravného značenia alebo všeobecnej právnej úpravy cestnej premávky. **Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke** v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) v ust. § 25 ods. 1 písm. o) **zakazuje vodičovi zastaviť a stáť na platenom parkovisku, ak vozidlo nemá zaplatený poplatok za parkovanie**. Parkovanie na platenom parkovisku bez úhrady je teda priestupkom podľa ust. § 22 ods. 1 písm. l) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“).

Tento priestupok môžu prejednávať :

- a. **príslušníci policajného zboru SR** (ust. § 52 ods. 2 písm. a) zákona o priestupkoch)
- b. **príslušníci obecnej polície** (ust. § 3 ods. 1 písm. f) zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnej polícii“).

Príslušník polície je oprávnený v zmysle ust. § 139a ods. 7 písm. b) zákona o cestnej premávke **uložiť držiteľovi vozidla pokutu vo výške 78 Eur** za zastavenie vozidla na platenom parkovisku bez zaplatenia poplatku za parkovanie. Takýto správny delikt je možné prejednať len za predpokladu, že bol **zachytený technickými prostriedkami, ktoré využíva Policajný zbor**. Ide o uplatnenie tzv. **objektívnej zodpovednosti** prevádzkovateľa vozidla.

Príslušník obecnej polície môže použiť v zmysle § 13 ods. 1 písm. f) zákona o obecnej polícii technický prostriedok na zabránenie odjazdu motorového vozidla tzv. „papuča“. Príslušníci obecnej polície však disponujú len obmedzeným počtom týchto papuč a často nastáva

situácia, že nie sú schopní zabrániť odjazdu všetkým vozidlám, ktoré porušujú dopravné predpisy. Okrem uvedeného nasadenie tohto technického prostriedku je zdĺhavý proces.

V praxi sa však často vyskytujú tieto prípady:

- a. polícia pri riešení problémov parkovania odkazuje na mestskú políciu, ktorá má na riešenie uvedeného väčší časový priestor avšak na druhej strane menšie kompetencie ako polícia,
- b. do príchodu polície vodič s vozidlom opustí parkovisko bez zaplatenia a nie je mu možné udeliť pokutu (resp. pokutu prevádzkovateľovi vozidla) napriek tomu, že prevádzkovateľ parkoviska má jeho konanie zachytené vlastnými technickými prostriedkami (napr. kamerový záznam).

Riešením uvedenej situácie by mohla byť **legislatívna úprava** v oblasti:

- I. **zaznamenávania protiprávneho konania**
- II. **kompetencií obecnej polície.**

I. Zaznamenávanie správnych deliktov

Rozšírením možností zaznamenania protiprávneho konania - správneho deliktu prevádzkovateľa vozidla, ktorého sa dopustí tým, že **nezabezpečí**, aby pri prevádzkovaní jeho motorového vozidla boli dodržiavané pravidlá cestnej premávky podľa zákona o cestnej premávke, ktoré ustanovujú zákaz zastavenia a státia podľa § 25² alebo zákaz zastavenia alebo státia vyplývajúci z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia.

V prípade, žeby aktuálna zákonná úprava ust. § 139b ods. 2 zákona o cestnej premávke v znení:

*„(2) Správny delikt držiteľa vozidla možno prejednať len vtedy, ak je zaznamenaný technickými prostriedkami, ktoré používa alebo využíva **Polícijný zbor**.”,*

bola legislatívnou úpravou **rozšírená o možnosť zaznamenania správneho deliktu technickými prostriedkami príslušníkov obecnej polície alebo prevádzkovateľov parkovísk**, predišlo by sa situáciám, kedy protiprávne konanie ostane bez udelenia sankcie. Uvedená zmena by napomohla k zámeru zákonodarcu, ktorý zavedením objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa sledoval lepšie dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

V praxi by uvedená legislatívna zmena znamenala aj:

- a. efektívnejšie sankcionovanie zo strany príslušníkov obecnej polície
- b. zníženie počtu osôb, ktoré neuhradia poplatok za parkovné
- c. zvýšenie príjmov rozpočtu obcí.

II. Rozšírenie kompetencií obecnej polície resp. obce

Zákon o obecnej polícii aktuálne priznáva príslušníkom obecnej polície oprávnenie objasňovať priestupky spáchané neuposlušnosťou pokynu vyplývajúceho zo všeobecnej úpravy o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorou sa zakazuje zastavenie, státie a vjazd vozidiel. Všeobecná úprava cestnej premávky, ktorá upravuje zastavenie a státie sa nachádza v ust. § 23 až § 25 zákona o cestnej premávke. Medzi uvedené spadá aj **povinnosť vodiča zaplatiť poplatok za parkovanie na platenom parkovisku**. Príslušník obecnej polície môže vodičovi, ktorý využíva parkovacie miesto na platenom parkovisku bez úhrady, uložiť v blokovom konaní pokutu.

Aktuálne **nemá príslušník obecnej polície žiadnu právomoc voči prevádzkovateľovi vozidla v rámci inštitútu objektívnej zodpovednosti** na rozdiel od príslušníka polície, ktorému túto právomoc priznáva ust. § 139a zákona o cestnej premávke.

Aktuálne znenie ust. § 139a ods. 7 zákona o cestnej premávke:

*„Držiteľovi vozidla, ktorý porušil povinnosť podľa § 6a písm. e) , **orgán Policajného zboru** uloží pokutu*

- a. 198 eur, ak bola porušená povinnosť podľa § 25 ods. 1 písm. g) alebo bol porušený zákaz zastavenia a státia na vyhradenom parkovacom mieste pre osobu so zdravotným postihnutím,
- b. 78 eur, ak bola porušená iná povinnosť podľa § 6a písm. e), ako je uvedené v písmene a).“

Legislatívna úprava uvedeného ustanovenia v podobe rozšírenia právomoci ukladania pokuty za správny delikt príslušníkmi obecnej polície/obcou by umožnila obciam zbaviť sa technických prostriedkov na zabránenie odjazdu motorových vozidiel (papúč), ktorých použitie v praxi je málo efektívne a neobjektívne (počet pokút závisí od počtu papúč, ktoré sú k dispozícii). Okrem uvedeného obecná polícia má väčší priestor na riešenie protiprávneho konania na úseku parkovania v porovnaní s príslušníkmi štátnej polície, ktorí okrem protiprávneho konania na úseku cestnej premávky musia riešiť aj množstvo iných vecí.

Príjem zo sankcií udelených prevádzkovateľom vozidiel zo strany obecnej polície by bol **príjmom obce**. Takto by sa zaistilo získavanie prostriedkov, ktoré by sa mohli následne využiť na ďalšie riešenia problémov obcí a miest v rámci parkovacej politiky. Navrhnutá legislatívna zmena by znamenala aj úpravu ďalších zákonných predpisov najmä zákona o obecnej polícii.

Odborný článok predstavuje návrh možností ako lepšie zabezpečiť výber úhrad na spoplatnených parkoviskách bez technických prostriedkov ako sú napr. parkovacie rampy, a tiež ako minimalizovať protiprávne konanie v uvedenej oblasti (parkovanie bez úhrady).

Mgr. Monika Ivanová

---

¹ Objektívna zodpovednosť znamená povinnosť držiteľa vozidla zabezpečiť dodržiavanie vybraných pravidiel cestnej premávky vodičom, ktorému vozidlo zveril.

² Ust. § 25 ods. 1 písm. o):

„Vodič nesmie zastaviť a stáť na platenom parkovisku, ak vozidlo nemá zaplatený poplatok za parkovanie“